

Chattfrågor under intervjun med Bram

Under de första onlinekurserna jag höll i skogsträdgårdsodling visade jag filmen med mig och Bram inne på zoom. Inne på chatten svarade Bram och jag på frågor som du kan läsa här nedan. Frågorna och svaren är tänkta att ge inspiration och förståelse kring metoder att bryta mark, gödselgivor och gröngödsling med mera.

Hur djup matjord behöver man ha för trädplantering? har stenhällar på min odling ca 5 dm ned

Anpassa träden efter förhållanden. Satsa på att bygga jorden. Sen kan du odla fruktträd och buskar och örtskikt. Om du vill odla nötträd så kommer du att behöva upphöjda bäddar.

Gör Bram även egen plantjord för att slippa "importera" jord?

Bram använder i nuläget köpt planteringsjord men håller på att bygga en drivbänk på en vanlig bädd i ett bra läge, där han kan föröka växter.

Apropå slättermetoden eller täckodling. Har hört om olika sätt att göra det. Har hört både att man ska täcka marken med wellpapp + hö, eller tidningspapper + hö, eller endast hö. Vilket av dessa tre alternativ rekommenderar ni?

3-5 lager med wellpapp och tidning för att täcka ut roto gräs. Annars räcker det med endast hö (som man behöver fylla på, i omgångar).

Vilka gröngödslingsväxter planerar Bram att använda efter råg-året?

Efter det att rågen blommat slår Bram av den (slutet på maj). Läger då halmen/strået från rågen, åt sidan och slänger ut en blandning av havre, bovete, solros, ringblomma, gurkört, honungsört, fordermärgkål, vitklöver, korn mm

Hur tätt kan man sätta valnötsträden?

Frösådda valnötsträd runt 1,5 meter. Var beredd på att gallra.

Min erfarenhet med hö som täckmaterial är att det ger enormt mycket fröogräs. Handlar det om tjockleken på täckmaterialet då?

Bram har inte märkt av fröogräsen i höet. Han har större problem med roto gräsen.

Vad har han under sågspånet i gångarna?

Under sågspånen har han markduk.

Använder Bram kartong eller något under hästgödsel på bäddar?

Bram använder inte kartong under stallgödseln. Bram vill inte hindra gröngödseln att växa neråt med sina rötter.

Varifrån kan en köpa dessa mängder utsäde till rimligt pris?

Råg köper du billigt från lokala bönder. Gröngödsling kan köpas av Olssons fröer, då är det enskilda sorter som man får blanda själv. Olssons fröer har även råg. Granngården kan ha färdiga blandningar.

När kommer grüngödslingen byttas mot mer permanent örtlager?

Grüngödsling bytts ut mot örtskiktet när rotogräsen är utkonkurrerade. Alternativt innan men då behöver man rensa ofta.

Finns det några stora "no no"s i en skogsträdgård? Något speciellt träd, buske eller andra plantor som är svåra att ha tillsammans med andra, eller som inte gynnar detta koncept?

Parkslide och åkervinda!

Behöver det vara blött för att klibbal ska trivas?

Nej men den trivs bättre i fuktig jord.

Spån? Varför, surt eller?

Spån är det som hästägare använder för att det är billigt och fungerar i stallet. Bram har inte sett några problem att det skulle vara för surt. Det är också ett material som är kolrikt vilket berikar jorden. De första åren suger spånen upp näringen så därför är det viktigt att kompensera med extra kväve. När spånen bryts ner frigörs näringen igen.

Funkar råg likadant som potatis i det här fallet? Eller finns där skillnader?

Råg använder man när man vill bryta mark på sensommar eller hösten. Potatis kan man bryta mark med under vår/sommar.

Bram, du täckte över grüngödslingsfröerna, vad tänkte du dem med?

Bram täcker fröna med hästgödsel, kompost eller hö. Dvs det täckmaterial som finns att tillgå. Det måste vara material som täcker men ändå tillåter föna att ta sig igenom.

Kan det vara bra att använda drivbänkar i Skogsträdgården?

Bram ska anlägga en drivbänk där för att det är skyddat och eftersom han inte gillar att hantera krukor.

Ok, så man skulle kunna använda den här metoden redan på våren, med en omgång potatis först och råg efter?

Det är en fördel att börja brytningen så fort som möjligt. Om du hinner så börja gärna redan nu med råg. Till våren kan man odla potatis. Fördel med potatisodling är att man kan bekämpa ogräs effektivt genom att täcka extra runt potatisen. Med rågen är det inte lika lätt att rensa ogräs.

Var kan man köpa perlit, för att blanda jord att sätta sticklingar i?

Vi har köpt perlit genom företaget Folkes bygg: <https://www.folkesbygg.se/>

Vad för typ av ogräs kan man förvänta sig komma upp om man öppnar en del i en etablerad blandskog?

Vilka ogräs som man kan förvänta sig beror på vilka markförhållanden man har. Man kan förvänta sig en del sly. Om du har möjlighet att beta kan processen för att bli en skogsträdgård öka.

Hur kan djur bidra med detta?

Ja, djur kan röja bort sly men också bidra till mer aktivitet i mikrolivet och anpassa jorden till ett skogsträdgårdsekosystem.

När man gör bäddar, med ett träd i mitten, är det någon preferens på om bäddarna löper nord/syd eller öst/väst?

Träden ska stå glest och gärna norr i bädden och därmed inte skapa en stor skugga i bäddarna. Därmed är orienteringen av bäddarna inte påverkade av träden.

Vad är vinsterna med att odla i upphöjda bäddar?

Mer jordvolym för rötterna att använda. Upphöjda bäddar hjälper mot sura och torra marker.

Jag läste en del om sork, de bygger gärna gångar i högt gräs. Blir det då inte perfekt för sorken med de högre växterna runt träden? De kan väl göra gångar mellan de här högre växter med?

Vi har sork men har inga problem med det. Om man har problem kan man använda nätkorg. (Läs mer på skogsträdgårdsbloggen).

Fråga till Bram, hur kan jag få 'goudreinet' belle de boskoop, 'jonagold' äpple hit? bor mellan zone2/3 eller finns där en annan alternativ äpplesort som är likadant men funkar bättre här? Jag kan importera den ifrån Holland eller Tyskland.

Bram vet inte hur du får tag i den sorten av äpple du söker.

Frågan är hur jag kan få den att trivas här. Känns dock inte som han har erfarenhet med den. Äpplesorten skulle funka i zon 1.

Jag tror faktiskt jag blandar äpplesorts namn. Jag pratar om den bruna sura äpple som är perfekt till äpplemos som används i Holland och Tyskland.

Bram undrar varför man vill ha dessa specifika sorter från Nederländerna när svenska sorter är provade att ge liknande kvalitets frukt och smaksensation. Provympa går alltid, ta hem ris och försök.

Hur stora är valnötsträd när de konkurrerar med varandra och därför behöver gallras? Hur tät skulle man även plantera/så de?

Svar: Bram planerar att plantera frösådda valnötsträd 1,5 meter emellan träden. Man gallrar när man märker att ett träd trivs mindre bra och när kronorna möts. Valnötterna direkts sås inte utan drivs upp i kruka eller drivbänk.

Är det någon särskild sorts råg ni använder?

Bram använder midsommarråg. Det finns bättre och anpassade sorter för gröngödsling. Men Bram är inte insatt i de olika sorterna. Vi köper råg från lokala bönder, det är väldigt billigt.

Om ni har tips på var man kan köpa lite större förpackningar av gröngödsling får ni gärna dela med er av det.

Svar: Olsons fröer.

Vad gör att ni talar så varmt om just råg jmf ex övriga spannmålssorter?

Svar: Råg har fördelen att den kan övervintra.

Pekannöt - Är det odlingsbart i zon 2 och var får man tag i dem?

Svar: Pekannöt (tillhör hickorysläktet) kan odlas i zon 2. Läs mer om Hickory på sidan 202 i skogsträdgårdsboken. Vi har köpt 10 st nötter från en plantskola i USA eller Canada. Vi valde en hårdig sort som rekommenderades av Philip Weiss.

Nötterna sådde vi i krukor, alla fick var sin kruka. Nio av tio tog sig. Jag hade krukorna stående i vårt kallväxthus över vintern. Jag planterade ut de små träden redan efter 1 år. Men det är bättre att plantera om och låta dem växa i en stor kruka några år.

Det går att läsa om plantskolor och fröfirmor på sidan 404 i skogsträdgårdsboken.